

Узагальнений бюлетень про стан поверхневих вод Житомирської області за II квартал 2018 року

Обласним управлінням водних ресурсів забезпечено моніторинг якості поверхневих вод на 7 водосховищах, які є джерелами питного водопостачання та 3-х водних об'єктах рибогосподарського призначення. Крім цього проводились додаткові дослідження у надзвичайних ситуаціях річок Хомора та Случ.

У I півріччі 2018 року забезпечено виконання планових показників Програми державного моніторингу поверхневих вод, затвердженої наказом Держводагентства України від 11.01.2018 № 6 у повному обсязі та виконано 1810 аналізів, з яких:

1. За програмою державного моніторингу поверхневих вод:

- для визначення якості води за гідрохімічними показниками відібрано 40 проб і виконано 1120 аналізів;

- для визначення якості води за радіологічними показниками відібрано 12 проб.

2. Додаткові дослідження у надзвичайних ситуаціях:

- відібрано проб води та проведені гідрохімічні дослідження – 30 проб і виконано – 690 аналізів.

Звіти та узагальнена інформація про гідрохімічний стан водних ресурсів області в установленому порядку надається:

- Держводагентству України;
- Дніпровському басейновому управлінню водних ресурсів та Басейновому управлінню водних ресурсів річки Рось згідно з підписаними порядками взаємодії;
- Житомирській обласній державній адміністрації;
- Управлінню екології та природних ресурсів Житомирської ОДА;
- Органам виконавчої влади на місцях для прийняття відповідних рішень щодо покращення якісного стану поверхневих вод.

Проводиться наповнення програмної системи «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» результатами гідрохімічних та радіологічних вимірювань якісного стану поверхневих вод Житомирської області.

Характеристика гідрохімічного стану поверхневих вод

Результати гідрохімічних досліджень дають змогу виділити основні фактори, які вплинули на якісний стан води питних водосховищ області та водних об'єктів рибогосподарського призначення у II кварталі 2018 року, а саме:

- відсутність льодового та снігового покриву на початку квітня, збільшення водності річок у період весняної повені, що призводило до поступового самоочищення води;

- стабільний ріст температури повітря і води починаючи з II декади квітня;

- утримання аномального температурного фону повітря та зростання температури води до 24°C.

За результатами досліджень відмічається наступна тенденція щодо зміни якісного стану води питних водосховищ у порівняльних значеннях:

- з 2013-2017 роками – погіршений якісний стан води за вмістом заліза загального і марганцю в річках Ірша та Возня.

- з відповідним кварталом 2017 року - ріст марганцю в річках Ірша, Возня, Уж та Тетерів, м. Радомишль.

Вміст розчиненого у воді кисню в поверхневих водах суббасейну Прип'яті знаходився на рівні 7,84-9,52 мгО₂/дм³ при нормі не нижче 4,0 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану водних об'єктів у суббасейні Прип'яті порівняно з II кварталом 2017 року:

1. Новоград-Волинське водосховище на р.Случ, питний водозабір м.Новоград-Волинський. Якісний стан не погіршився, відмічається зниження вмісту марганцю з 0,148 до 0,092 мг/дм³, решта показників на рівні минулорічних значень.

2. р. Уж, питний водозабір м. Коростень. Якісний стан суттєвих змін не зазнає, фіксується незначний ріст органічного забруднення ХСК з 34,0 до 37,15 мгО/дм³, марганцю з 0,128 до 0,15 мг/дм³, кольоровість води зросла з 50 до 70 градусів, решта показників мають нижчу межу зафіксованих значень.

3. р. Уборть, 122 км, с. Рудня Хочинська, кордон з Білоруссю.

Якісний стан погіршився, кольоровість води зросла з 85 до 213 градусів та відповідно підвищився вміст заліза з 1,1 до 1,62 мг/дм³, а також фіксується ріст органічного забруднення ХСК з 38,0 до 57,79 мгО/дм³. Вміст марганцю дещо знизився з 0,112 до 0,098 мг/дм³.

Вміст розчиненого у воді кисню в поверхневих водах суббасейну середнього Дніпра знаходився на рівні 8,59-10,80 мгО₂/дм³ при нормі не нижче 4,0 мгО₂/дм³.

Характеристика якісного стану водних об'єктів у суббасейні середнього Дніпра в межах Житомирської області порівняно з II кварталом 2017 року:

1. Водосховище «Відсічне» на р.Тетерів, питний водозабір м.Житомира.

Якість води не погіршилась, фіксується зниження органічного забруднення ХСК з 30,2 до 26,7 мгО/дм³, решта показників на рівні минулорічних значень.

2. Іршанське водосховище на р.Ірша, питний водозабір смт. Нова Борова.

Якісний стан не погіршений, фіксується зниження органічного забруднення ХСК з 30,6 до 27,9 мгО/дм³, азоту амонійного з 0,30 до 0,20 мг/дм³ та ріст марганцю з 0,068 до 0,201 мг/дм³ і заліза загального з 0,29 до 0,45 мг/дм³.

3. Малинське водосховище на р.Ірша, питний водозабір м. Малина. Якісний стан питного водосховища характеризується як стабільний, фіксується зниження органічного забруднення ХСК з 30,8 до 28,6 мгО/дм³, ріст вмісту марганцю з 0,507 до 0,712 мг/дм³ та заліза загального з 0,39 до 0,46 мг/дм³.

4. Вознянське водосховище на р.Возня, питний водозабір м. Малина.

Фіксується ріст вмісту марганцю з 0,14 до 0,388 мг/дм³, заліза загального з 0,14 до 0,388 мг/дм³ та зниження органічного забруднення ХСК з 32,2 до 28,6 мгО/дм³, кольоровість води зросла з 35 до 53 градусів.

5. Бердичівське водосховище на р. Гнилоп'ять, питний водозабір м. Бердичева.

Якісний стан питного водосховища суттєвих змін не зазнає, фіксується незначний ріст органічного забруднення ХСК з 39,2 до 42,84 мгО/дм³, заліза загального з 0,209 до 0,25 мг/дм³, вміст марганцю на рівні минулорічних значень, а саме 0,068 мг/дм³.

6. р. Роставиця, 71 км, смт.Ружин. Якість води не погіршилась, фіксується зниження вмісту марганцю з 0,096 до 0,083 мг/дм³, незначний ріст органічного забруднення ХСК з 35,1 до 38,8 мгО/дм³, решта показників суттєвих змін не зазнають.

7. р.Тетерів, 175 км, м. Радомишль. Якісний стан дещо погіршився, відмічається ріст вмісту марганцю з 0,06 до 0,128 мг/дм³, азоту амонійного з 0,17 до

0,51 мг/дм³, заліза загального з 0,09 до 0,276 мг/дм³ та зниження органічного забруднення ХСК з 37,0 до 31,6 мгО/дм³.

Інформація про стан води питних водозаборів Житомирської області за II квартал 2017- 2018 років

Назва створу	Дата відбору	Температура, °С	Фактичні величини основних показників якості води					
			Розчинений кисень, мгО ₂ /дм ³	Кольоровість, °ПКШ	Амоній-іон, мг/дм ³	ХСК, мг/дм ³	Залізо заг., мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
Норматив	СанПіН № 4630-88 втратив чинність							
Суббасейн Прип'яті:								
р.Случ, 203 км, питний в/з м.Новоград -Волинський	середнє за II кв.2017	16	11,55	47	0,21	30,7	0,41	0,148
	середнє за II кв.2018	18	8,85	40	0,46	30,0	0,46	0,092
р.Уж, права притока р.Прип'ять,172 км питний в/з м.Коростень	15.05.2017	13	9,04	50	0,39	34,0	0,484	0,128
	22.05.2018	17	9,52	70	0,31	37,15	0,472	0,15
<i>Рибогосподарські водойми:</i>								
р.Уборть, права притока р.Прип'ять, 120 км, с.Хочино,гребля, кордон з Білоруссю	15.05.2017	14	8,72	85	0,41	38,00	1,1	0,112
	22.05.2018	16	7,84	213	0,54	57,79	1,62	0,098
Суббасейн середнього Дніпра:								
р.Тетерів, права притока р.Дніпро, 259 км, питний в/з м. Житомир	середнє за II кв.2017	15	10,51	40	0,32	30,2	0,34	0,093
	середнє за II кв.2018	18	10,55	42	0,43	26,7	0,33	0,098
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 93 км,Іршанське водосховище, питний в/з смт. Нова Борова	середнє за II кв.2017	15	10,69	30	0,30	30,6	0,29	0,068
	середнє за II кв.2018	18	10,40	30	0,20	27,9	0,45	0,201
р.Ірша, ліва притока р.Тетерів, 31 км від гирла питний в/з м. Малин	середнє за II кв.2017	15	10,93	38	0,32	30,8	0,39	0,507
	середнє за II кв.2018	18	10,05	48	0,29	28,6	0,46	0,712
р.Возня, права притока р.Ірша,8 км, питний в/з м. Малин	середнє за II кв.2017	15	10,37	35	0,30	32,2	0,561	0,14
	середнє за II кв.2018	18	8,59	53	0,33	28,60	0,76	0,388
р.Гнилоп'ять, права притока р.Тетерів,59 км,питний в/з м.Бердичів	16.05.2017	17	13,92	35	0,22	39,20	0,209	0,07
	15.05.2018	18	9,52	35	0,46	42,84	0,25	0,068
<i>Рибогосподарські водойми</i>								
р. Роставиця,ліва притока р.Рось, 71 км, м.Ружин, 2 км нижче міста	16.05.2017	17	13,44	35	0,18	35,1	0,264	0,096
	15.05.2018	19	9,92	35	0,37	38,8	0,276	0,083
р.Тетерів,175км, м. Радомишль,1 км нижче міста вплив ВУВКГ	11.05.2017	14	11,52	30	0,17	37,0	0,209	0,06
	16.05.2018	18	10,8	40	0,51	31,6	0,276	0,128

Характеристика стану поверхневих вод у надзвичайних ситуаціях

У зв'язку із забрудненням річок Хомора та Случ на території Баранівського району обласне управління водних ресурсів продовжує здійснювати контроль за їх якісним станом від кордону Хмельницької області до питного водозабору м.Новоград-Волинський Житомирської області.

За результатами проведених останніх досліджень (05.06.2018) на кордоні Хмельницької та Житомирської областей фіксувалось порушення кисневого режиму в р. Хомора, який при нормі не нижче $4,0 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ становив $2,48 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$. І надалі продовжує визначатися високе органічне забруднення, про що свідчать показник БСК₅ біохімічне споживання кисню $3,92\text{-}4,88 \text{ мгО}_2/\text{дм}^3$ (перевищення в 1,3- 2,4 рази), підвищений вміст марганцю $0,105 \text{ мг}/\text{дм}^3$ (перевищення в 10,5 рази), заліза загального $0,414 \text{ мг}/\text{м}^3$ (перевищення в 4,1 рази) і амонію $0,70\text{-}0,82 \text{ мг}/\text{дм}^3$ (перевищення в 1,4 – 1,6 рази).

Максимальні значення цих показників визначались на кордоні Хмельницької та Житомирської областей, що свідчить про вплив на якісний стан р. Хомора з боку водокористувачів Хмельницької області.

Запах води, порівняно з травнем змінився від «специфічного» інтенсивністю 3 бали до «річкового» інтенсивністю 2 бали.

21 червня 2018 року в смт. Понінка Хмельницької області з метою вжиття належних заходів, спрямованих на запобігання забрудненню річок Хомора та Случ на території Баранівського району Житомирської області та Полонського району Хмельницької області відбулося спільне засідання Хмельницької та Житомирської регіональних комісій з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій.